

paa 63 Ø. for Murere, 85 Ø. for Tømrere og 80 Ø. for Jord- og Betonarbejdere. Disse Oplysninger fik jeg den 16. Marts i Aar. Nedgangen i Løn indtil denne Dato er for disse tre Fag siden Oktober 1920 i alt 30 pCt. Disse Oplysninger burde dog det ærede Medlem Hr. Hagbart Berg selv have indhentet. Han burde ikke saa overmaade let have sprunget over Gærdet, fordi det tilsyneladende var lavt.

Det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen har omtalt det Slid, Murerne udfører her i København. Jeg skal yderligere tilføje, at den ene Trediedel af Murersvendene syslesættes i København, og fra Oktober 1920 til Oktober 1922 opførte de 3186 Lejligheder, d. v. s. de $\frac{2}{3}$ af alle Lejligheder, der opførtes i Landet, opførtes her af den ene Trediedel af Murersvendene. De $\frac{2}{3}$ af Murersvendene arbejder i Provinsen, og de opførte kun 2279 Lejligheder til Trods for deres store Flid og samvittighedsfulde Arbejde. Nu har man jo en gammel Vittighed — den er fremstillet illustreret i „Klods Hans“ og ogsaa andre Vittighedsblade — om denne Murer, som ingenting bestiller uden at ryge lange Cigarer og drikke et større Antal Bajere om Dagen. Men i Virkeligheden er Forholdet dette, at de danske Murere er berygtede over hele Europa for deres uhyre Slid. Naar der kommer en Udlandning her til København, kan han i Virkeligheden slet ikke følge med, men søger hurtigst muligt at fortrække. Saaledes er nemlig Kendsgerningen, hvilket det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen saa udmærket har bevist her. — Jeg mener altsaa, at det ærede Medlem Hr. Hagbart Bergs Udvikling af, at det er Murersvendene, der foraarsager den høje Husleje, er ganske fejlagtig, og jeg beklager, at en saa højt anset Politiker og i øvrigt saa behændig Dialektiker ikke har søgt at uddybe dette Spørgsmaal nærmere. Det er dog et overordentlig vigtigt Spørgsmaal.

Men det ærede Medlem Hr. Hagbart Berg gaar altsaa ud fra, at billige Huse er ensbetydende med lav Husleje. Lad os en Gang se lidt paa det. Nu maa vi først være klar over, at alle Huse, der er bygget før Krigen, jo en Gang har været billige Huse, men Huslejen i disse er dog bevislig kun blevet lav, fordi Lovgivningsmagten har foretaget Restriktioner, Indgreb i den frie Opskrining af Huslejen. Kun derved er Huslejen blevet billig i en Del af disse Huse, men ikke, fordi de er bygget billigt. Man maa nemlig huske

paa den uhyre Gevinst, som ligger i Spekulationen, denne prisdrivende Faktor. Men dette Emne har det ærede Medlem Hr. Hagbart Berg slet ikke nævnt, hvilket er højst besynderligt, thi det spiller dog en uhyre Rolle. Maa jeg lige nævne et Par Eksempler paa, hvorledes det gaar til med Ejendomme her i København. Amager Torv Nr. 20 solgtes i 1854 for 62 000 Kr., i 1877 for 122 000 Kr. og i 1921 for 500 000 Kr. Det er ganske givet — det ser man heraf —, at Ejendommen en Gang har været billig, den er bygget for 62 000 Kr., men i 1921 var den dyr, da var den steget til 500 000 Kr. Man kan være overbevist om, at Lejen ligeledes er steget tilsvarende i dette Hus til Trods for, at det oprindeligt var et meget billigt Hus. Købmagergade 54 solgtes i 1876 for 103 000 Kr., i 1893 for 136 000 Kr., i 1917 for 250 000 Kr. Ejendomsskylden i 1920 var 320 000 Kr., men Ejendommen er i 1923 langt mere værd. Her ser vi en Stigning fra i 1876 103 000 til i 1920 320 000 Kr. Den oprindeligt billigt byggede Ejendom er blevet en dyr Ejendom med tilsvarende høj Husleje. Men hvor bliver da det ærede Medlem Hr. Hagbart Bergs Ræsonnement af, at de billige Huse skal give den billige Husleje? Dette Ræsonnement bliver kun rigtigt, forudsat at han vil gaa med til en Bestemmelse om en Indskrænkning af Husejernes frie Ret til at tage den Husleje, de vil. Jeg skal anføre et tredje Eksempel. Bladbygningen paa Hjørnet af Raadhuspladsen og Frederiksberggade solgtes i 1898 med 100 000 Kr.s Fortjeneste, den videresolgtes i 1899 for 299 000 Kr. og i 1913 solgtes den atter for 775 000 Kr. Men det er ikke nok med det, det ruller videre. Ejendommen vurderes nu til 1 100 000 Kr., og Huslejen er steget tilsvarende, til Trods for at ogsaa dette Hus har været billigt at bygge. Der oplyses videre, at paa knap 400 m² er der her i Løbet af 25 Aar opsamlet en Formue paa 900 000 Kr., ome trent en Million, der gaar i den privat-Ejers Lomme, udelukkende fordi Færdigheden har taget den bestemte Retning. Denne Værdistigning er Husejeren kommet fuldstændig sovende til. Gik man Strøgets Ejendomme igennem, vilde man finde, at der i de samme Aar er opsamlet ca. 500 Kr. paa hver Kvadratmeter, et Par Hundrede Tusinde Kroner paa hver nogenlunde stor Ejendom.

Det er altsaa det virkelige Forhold, og dette Spørgsmaal kunde jo uddybes i mange og lange Foredrag, men det ærede